

QUÈ SÓN ELS DISRUPTORS ENDOCRINS?

Són substàncies químiques que actuen enganyant, és a dir, fent d'hormones que són capaces d'alterar l'equilibri hormonal i la regulació del desenvolupament embrionari.

QUINS EFECTES TENEN ELS DISRUPTORS ENDOCRINS SOBRE LA SALUT?

Alteren l'equilibri hormonal i poden provocar efectes perjudicials sobre la salut d'un organisme o de la seva descendència, tant en dosis petites com grans.

Poden afectar la salut reproductiva masculina i femenina i produir càncer, malalties cardiovasculars, obesitat i diabetis.

PER QUÈ ELS DISRUPTORS ENDOCRINS PODEN AFECTAR MÉS LES DONES QUE ELS HOMES?

Els efectes dels disruptors endocrins estan pocs estudiats en les dones, ja que tradicionalment s'havia entès que no ocupaven llocs de treball on podria haver-hi risc d'exposició, de manera que hi ha pocs estudis concrets sobre els efectes dels agents químics en la salut de les dones. Els pocs que hi ha estan centrats en els riscos per a l'embaràs i la lactància.

El que sí que sabem és que les dones tenen una susceptibilitat diferent pel que fa als impactes de l'exposició a les substàncies tòxiques:

Per especificitats vinculades al **sexe**:

- Processos hormonals (cicle menstrual, menopausa...): els tòxics penetren més fàcilment al cos si són mediats pels estrògens.
- Greix corporal i massa muscular.
- Gruix de la pell.
- Capacitat de detoxificació (és el procés pel qual el cos humà és capaç d'eliminar les toxines).

Per especificitats vinculades al **gènere**:

- Exposició múltiple a diverses substàncies, per la doble exposició: la laboral, en professions molt feminitzades, i perquè continuen ocupant-se majoritàriament de les tasques domèstiques.
- Toxicitat modulada per l'estil de vida (hàbits nutricionals, exercici, cosmètics, etc.).

ON PODEM CONSULTAR SI UNA SUBSTÀNCIA ÉS DISRUPTORA ENDOCRINA?

Per la seva fitxa de seguretat i en l'etiquetatge del producte.

- Al web [ED Lists](#).
- Al web europeu [ECHA \(Agència Europea de Substàncies i Mescles Químiques\)](#).
- Publicació de l'INSST: [Alteradores endocrinas. Identificar para evaluar y controlar](#) (2022).
- Publicació de CCOO: [Riscos per exposició a disruptors endocrins des de la perspectiva de gènere](#).

ELS AGENTS ENDOCRINS SÓN PRESENTS EN MOLTS SECTORS FEMINITZATS:

Neteja d'edificis i locals:

- Ftalats (BBP, DBP, DEHP...): detergents de roba, desinfectants, sabons, ambientadors, biocides...
- Alquifenols: detergents.
- Triclosan: sabons i detergents.

Perruqueria:

- Parabens: xampús, condicionadors, locions, cremes...
- Triclosan: sabons i detergents, cosmètics...
- Almescos: ambientadors, cosmètics, productes d'higiene...

Comerç:

- Tiquets de supermercat amb bisfenol A.
- Venda d'envasos i productes que continguin disruptors.

També, però, els trobem en molts altres sectors, com ara la indústria química (pintures, dissolvents, vernissos, etc.), la construcció (en els materials utilitzats com a retardants de flama), el sector farmacèutic (es poden trobar com a excipients o biocides), l'agricultura i la jardineria (fungicides, pesticides, etc.) o el sector cosmètic (com a additius antioxidants i en cremes solars).

DRETS DE LES PERSONES TREBALLADORES:

- No estar exposades a disruptors endocrins. L'empresa ha d'evitar aquesta exposició, substituint la utilització d'un producte químic perillós per un altre que no ho sigui. Si això no és possible, ha de fer l'avaluació específica de riscos (avaluació higiènica) del lloc de treball i establir mesures preventives per reduir al màxim les exposicions.
- Rebre formació i informació sobre disruptors endocrins i les mesures de prevenció pertinents.
- Una revisió mèdica específica vinculada al lloc de treball ([vigilància de la salut](#)).
- Les persones especialment sensibles a aquestes substàncies i [les treballadores embarassades o en situació de lactància natural han de rebre una protecció específica](#).

